

Konfirmantkatekese Uke 20/21

Nåde, Dyd og Det sakramentale liv

INNLEDNING

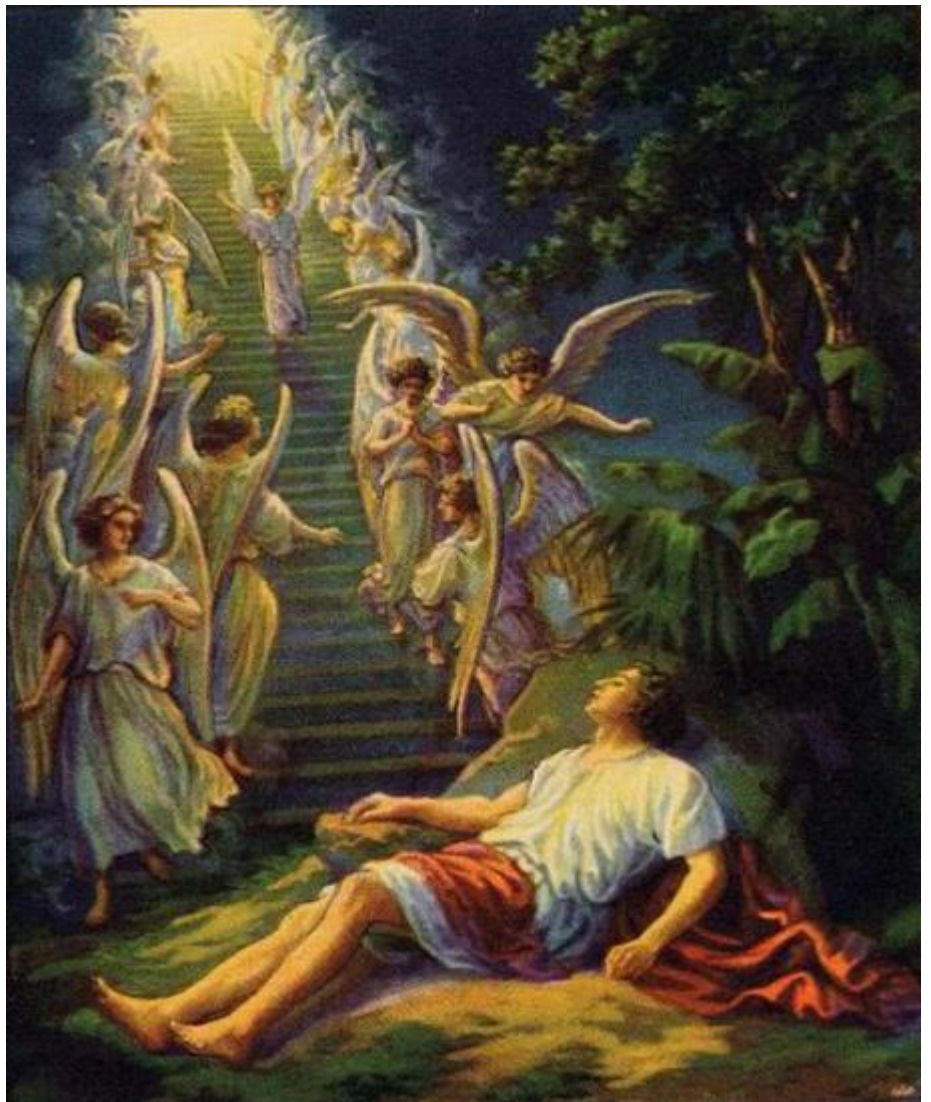
Menneskene er skapt av Gud til å etterligne Ham fordi vi er rettet inn mot det gode, og Gud er Godheten selv, på samme måte som Han er Sannheten selv. Vi er skapt med en natur skikket til å søke det gode på begrenset vis. Å danne vaner rettet mot det gode som er innenfor vår naturlige kapasitet (dvs. det som vi kan gjøre av oss selv) kalles **naturlig dyd**.

Av oss selv, gjennom naturlig dyd, kan vi imidlertid ikke oppnå den godheten som Gud har skapt oss til, og vi har til og med vanskelig med å mestre de naturlige dydene på grunn av syndefallet. Vi behøver og er avhengig av Guds overnaturlige hjelp, som kalles **nåde**. Nåden gir oss tilgang til de **teologiske dydene**, som vi ikke selv kan oppnå – den lar oss oppfylle loven som Jesus Kristus gir oss (spesielt i Bergprekenen, Matt 5-7). Gud etablerte Kirken og sakramentene som kilder for guddommelig nåde. Han kaller oss til å leve et liv stadig fornyet og styrket av Hans nåde i sakramentene – det **sakramentale liv**.

NATURLIG OG TEOLOGISK DYD

Dyd er en fast innstilling på å gjøre vel. Når noen har en **vane** for å gjøre noe som er godt og rett (å gi gaver, å gi gode råd) kaller vi dette en dyd. Ettersom man praktiserer en god handling flere og flere ganger blir den enklere å utføre og man danner en god vane, dyd.

Det finnes mange dyder og mange måter å dele dem inn på, men vanligvis sier vi at det er syv hoveddyder – de fire kardinaldyder (naturlige) og de tre teologiske:

- **Klokskap:** egenskapen til å se og velge det beste gode i enhver situasjon
- **Rettferd:** å gi til Gud og sin neste det de fortjener av oss
- **Mot:** en utholdenhet i møte med fare og vanskeligheter
- **Måtehold:** en selvkontroll som regulerer bruk av skapte goder

Kardinaldydene kan vi selv oppnå ved streng disiplin og øvelse. Disse fire dydene er det viktig at vi avanserer i for at det skal bli enklere å gjøre Guds vilje.

- **Tro:** en visshet om at Guds åpenbaring gjennom Hans Kirke er sann
- **Håp:** en tillit til at Guds allmakt og godhet kan frelse oss fra det onde
- **Kjærlighet:** dyden som gjør at vi elsker Gud over alle ting og vår neste for Guds skyld

De teologiske dydene kan vi verken oppnå eller vokse i uten Guds hjelp. De gis til oss av Gud og alle tre er nødvendig for frelsen – tro uten håp og kjærlighet er ikke nok, for det er ved kjærlighet at troen våkner til liv.

Merk: kjærlighet betyr ikke en god følelse om noen; her betyr kjærligheten at vi vil det gode og at vi gjør alt vi kan for å oppnå enhet med Gud. Kristen kjærlighet betyr ikke at en er *snill* mot alle i den forstand at man aldri sier noen imot.

NÅDE

Nåde er Guds gave til menneskene og er fullstendig *overnaturlig*, det vil si at den ikke kan oppnås i naturen eller ved menneskelige handlinger. Nåde er gratis – det latinske ordet for nåde er *gratia* – og det er absolutt ingenting et menneske kan gjøre av seg selv enten for å få nåde eller for å forberede seg på den.

Nåden **opplyser** forstanden og **styrker** viljen. Ved Guds nåde øker vi i **hellighet**, vår likhet med Gud. En virkning av Guds nåde er at vi mottar de tre teologiske dydene ovenfor, men Guds nåde kan også styrke oss i kardinaldydene. Vi har fri vilje og er derfor frie til å ta imot eller å avslå Guds nåde – nåden er **ikke** uimotståelig.

Selv om nåden gjør oss fullkomne utover vår egen natur (vi blir mer perfekt en vi kunne bli av oss selv) så betyr ikke det at nåden går imot vår natur – nåden **bygger** på natur. Nåden **går forbi** naturen men **ikke imot** den. Dette er viktig fordi både naturen vår og nåden vi mottar er skapt av Gud, og Guds skaperverk er godt, tross syndefallet.

Vi er avhengig av Guds nåde for å oppnå frelsen, altså frihet fra synd og det evige liv. Ved sin lidelse og død åpner Jesus porten til Himmelen, og for å komme gjennom den må vi ta imot Hans nåde. For å forvalte og vokte kildene til denne nåden grunnla Jesus Kristus Den katolske kirke (se Matteus 16,1-20) med St. Peter som første pave.

Slik virker Guds nåde gradvis i oss:

- **Omvendelse:** å vende seg bort fra synd og å søke Gud
- **Rettfærdiggjørelse:** å bli rensert for synd og å komme til tro på Jesus Kristus, som bærer Tro, Håp og Kjærlighet og Den hellige Ånds gaver
- **Helliggjørelse:** å stadig vokse i guddommelig kjærlighet i enhet med Gud

Den som er **rettfærdiggjort** er «en ny skapning» (2 Kor 5,17) fordi han lever ved Guds overnaturlige nåde heller enn bare ved sitt naturlige vesen – han sies å være **i nådens stand**. Dette er også det som menes med å si at kristne **lever i Kristus** – når vi rettfærdiggjøres blir vi del av Kristi Legeme (1 Kor 12,27) – det vil si Kirken.

DET SAKRAMENTALE LIV

Gud kan gi hvem som helst sin nåde til hvilken som helst tid, men Han har innstiftet syv kilder til sin nåde som Kirken deler ut: **De syv sakramenter**. De kristne må stadig motta Guds nåde for å forbli i nådens stand, for å verne dem mot synd og for å sikre dem frelsen. Sakramentene synliggjør hva nåden gjør med oss, og følger oss gjennom hele livet:

- Vi fødes på ny, blir del av Kirken og løslates fra synd (**Dåp**),
- Vi vokser opp og sendes ut i verden som Kristi soldater (**Konfirmasjon**),
- Vi gjør livene våre til en spesiell tjeneste for Gud og vår neste (**Ordinasjon** eller **Ekteskap**), og
- Vi går Gud i møte når våre jordiske liv tar slutt (**Sykesalve**).

Hele veien følges vi av **Eukaristien** og **Skriftemålet**: når vi er i nådens stand vokser vi i Kristus ved å motta Kommunion, og når vi ved dødssynd faller ut av nådens stand forsones vi med Kristus i Skriftemålet.

Det er viktig at alle kristne bygger livene sine rundt Sakramentene, for det er disse som sikrer oss evig liv.

Sakramentene er først og fremst **gaver**, som vi må ta imot med takknemlighet heller enn å se på dem som plikter. I tillegg er de høyst nødvendige, og de som mottar dem vil etter hvert oppdage en utrolig glede i dem.

Vi må ikke motta sakramentene mekanisk og uten ærbødighet og ydmykhet – alt den kristne gjør skal han gjøre i inderlig kjærlighet til Gud og sin neste, og sakramentene erstatter ikke dette kravet.

Så hvor ofte skal vi skrifte og motta Kommunion?

- Hvis vi begår en dødssynd må vi gå til skrifte **så snart det lar seg gjøre**. Hvis vi av en eller annen grunn ikke kan komme oss til skrifte med en gang må vi uttrykke anger (se Angerbønnen under) og ha som intensjon å gå til skrifte
- På slutten av dagen burde vi granske vår egen sannvittighet og se på hva vi gjorde slik at vi husker hva vi må skrifte. Slik lærer vi å legge de onde vanene bak oss.
- Selv hvis man bare har begått venielle, mindre alvorlige synder anbefales det å skrifte dem regelmessig – noe slikt som **én gang i måneden** eller oftere
- Når det gjelder Eukaristien, anbefales det å motta den så ofte man er klar til det (å være i nådens stand, minst 1-times faste på forhånd, sann ærefrykt for Kristi Legeme som *virkelig* er til stede).

Angerbønn

I Faderens og Sønnens og Den hellige Ånds navn.

Min Gud, av hele mitt hjerte angrer jeg mine synder. Ved å velge å gjøre det onde, og ved å unnlate å gjøre det gode, har jeg syndet mot deg som jeg skulle elske over alle ting. Med din hjelp lover jeg fast å gjøre bot og unngå all synd. Vår Frelser Jesus Kristus led og døde for oss. I hans navn, min Gud, miskunn deg over meg. Amen.

I Faderens og Sønnens og Den hellige Ånds navn.

Bilder

- Jakobs stige <https://images.app.goo.gl/eK9gwoeZccMgDD9R9>
- Peter blir gitt 'nøkkelmakten'
<https://images.app.goo.gl/s6wrcBU6WExPQRvH8>